

## **Становище**

от доц. д-р Донка Михайлова Иванова  
катедра „Икономика и мениджмънт“ – Технически университет – Варна  
върху дисертационен труд на Рей Инна Юрьевна на тема „Модел за  
ефективно развитие на туристическата индустрия в Р.Казахстан”

за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” в  
професионално направление 3.7 „Администрация и управление”,  
Докторска програма „Икономика и управление”  
на основание Заповед №577/12.05.2017г. на Ректора на Варненски  
свободен университет „Черноризец Храбър”

### **Актуалност на разработения в дисертационния труд проблем**

Докторантката Рей Инна Юрьевна е насочила своя избор към един важен за икономическото развитие на Р.Казахстан проблем – модел за ефективно развитие на индустриалния туризъм в Казахстан – като страна активно позиционирала се в сектор Туризъм за Централна Азия. Повишаване на ефективността на туризма в Р.Казахстан в условията на формиране на пазарна среда е нов изследователски проблем и в недостатъчна степен разработен, което обяснява изследователския интерес на докторантката Рей Инна Юрьевна.

За целите на изследването докторантката е проучила и използвала достатъчно литературни източници, част от които са цитирани в текста, а другите добросъвестно и коректно са посочени в списъка с литературните източници. Докторантката познава основната литература в предметната област.

### **Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси**

Целта на дисертационния труд е формулирана във Въведението, съпътствана от седем задачи, които следват структурата на дисертацията и реализирането им в контекста на постигането на целта.

Ползваната методика за решаването на изследователския проблем допринася за постигане на целта на дисертационния труд.

### **Характеристика на дисертационния труд**

Дисертационният труд е с общ обем 211стр. Състои от въведение, изложение в три глави, заключение и списък с използвана литература от 126 източника.

Основният текст съдържа 31 таблици и 20 фигури. Съдържанието на всяка глава е разпределено в отделни параграфи.

В структурно отношение дисертацията следва логическа последователност – теоретична, методическа и приложна част с балансирана пропорция на обема между тях.

Във Въведението докторантката обосновава актуалността и значимостта на изследвания проблем в неговите икономически, социални, екологически и политически измерения.

В глава Първа са използвани теоретичните основи на развитието на туризма като важен структурен елемент на националната икономика, осигуряващ валутни приходи, развитие на инфраструктурата, трудовата заетост и др. Проследени са тенденциите в развитието на туристическите услуги в международен план и очертано мястото на Р.Казахстан като разпознаваема туристическа дестинация.

Във глава Втора на базата на статистически данни е представена динамиката в развитието на туристическата индустрия в Р.Казахстан. За целта е използван показателя обща добавена стойност и ръст на туристическия поток за страната. Изследван е ръста на чуждестранните туристи. На тази база са направени изводи и е очертана дългосрочната визия за развитието на туристическата индустрия. Структуриране са факторите, определящи ефективността на туризма в Р.Казахстан.

Глава Трета има практико-приложен характер. На базата на SWOT анализа на туристическото предприемачество е предложен модел за повишаване на конкурентоспособността на туристическия бизнес на Р.Казахстан на международния пазар на туристически услуги. Очертани са

краткосрочните и дългосрочни цели на развитие. Визията за развитието на туристическата индустрия е представена в предложения от докторантката концептуален модел за стратегическо планиране на развитието на туристическата индустрия. Заслужава внимание „моделът за търсенето“ на базата на който се формира туристическия потенциал.

В глава трета е извършена апробация и интерпретация на изследователските хипотези, относно факторите за успешно развитие на туристическата индустрия.

В заключението са посочени според авторката резултатите и обобщенията относно тезата в дисертационния труд.

### **Приноси на дисертационния труд**

В дисертационния труд авторката е формулирала своите претенции за приноси от научен и научно-приложен характер.

Считам, че приносите могат да бъдат сведени до:

#### **А. Научно-приложни приноси:**

1. Систематизирани и анализирани са теоретико-методологическите аспекти на ефективното развитие на туристическата индустрия, въз основа на които е развита визията за формирането на национален туристически потенциал.
2. На базата на SWOT анализа като инструмент на стратегическия мениджмънт е предложен модел за повишаване на конкурентоспособността на туристическия бизнес в Р.Казахстан.

#### **Б. Приложни приноси:**

1. Доказана е приложимостта на теоретичните постановки и модели в туристическата индустрия на Р.Казахстан.
2. На базата на резултатите от осъщественото теоретико-методологическо и емпирично изследване са предложени конкретни препоръки за ефективното развитие на туристическата индустрия в Р.Казахстан.

Приносите са лично дело на докторантката.

## **Преценка на автореферата и публикациите по дисертационния труд**

Авторефератът като структура и съдържание отразява вярно дисертационния труд на докторантката.

Основните резултати, получени в дисертацията са представени в 5 научни публикации.

Приемам посочените публикации като част от дисертационния труд и считам, че са достатъчно в количествено и качествено отношение.

Към дисертационния труд на Рей Инна Юрьевна имам следните критични бележки и препоръки:

1. На места литературния обзор в Глава първа има по-скоро информативен, отколкото аналитичен характер с ясно изразено авторово становище.
2. На места аргументите в защита на авторовата теза са недостатъчни.
3. Анализът на мястото на туристическата индустрия на Казахстан сред страните от Централна Азия би могъл да бъде по аргументиран с количествени и качествени показатели.

### **Препоръки:**

Препоръчвам на Рей Инна да продължи да работи в тази научна проблематика, като разшири обхвата на своите научни изследвания и резултатите от тях да публикува в национални и международни форуми.

Посочените критични бележки биха могли да помогнат на докторантката в по-нататъшната ѝ изследователска дейност.

### **Заключение:**

Давам положителна оценка на дисертационния труд „Модел за ефективно развитие на туристическата индустрия в Казахстан“. Спазени са всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение във ВСУ „Черноризец Храбър“ за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“. Въз основа на общата ми положителна оценка за

дисертационния труд, приносните моменти и тяхната значимост за обогатяване на съществуващите знания и практиката, предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „Доктор” на Рей Инна Юрьевна в професионално направление 3.7 „Администрация и управление”, Докторска програма „Икономика и управление”.

Член на научното жури:.....

/доц. д-р Д. Иванова/